

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mráky a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **M. R.**, zast. Mgr. Ing. Robertem Bochníčkem, advokátem se sídlem Americká 489/33, Plzeň, proti žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**, se sídlem Škroupova 1760/18, Plzeň, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2018, čj. PK-ŽP/19688/18, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 8. 2020, čj. 30 A 288/2018-60,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] V tomto sporu jde o odpovědnost za přestupek usmrcení zvířete (volně pobíhajícího psa) dle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, kterého se dopustil žalobce, jenž byl také mysliveckým hospodářem.

[2] V této věci vedly orgány činné v trestním řízení trestní stíhání žalobce pro přečin poškození cizí věci dle § 228 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Okresní soud v Domažlicích dle 171 odst. 1 trestního řádu věc postoupil správnímu orgánu, neboť zjistil, že stíhaný skutek není trestným činem, mohl by však být posouzen jako přestupek (usnesení ze dne 26. 7. 2017, čj. 1 T 86/2017-231). Městský úřad Domažlice rozhodnutím ze dne 6. 6. 2018 uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku z nedbalosti dle § 27 odst. 1 písm. d) zákona na ochranu zvířat proti týrání, kterého se dopustil tím, že zastřelil volně pobíhajícího psa plemene německý ovčák (výrok I). Správní orgán mu uložil pokutu ve výši 14 tis. Kč (výrok II) a povinnost nahradit náklady řízení (výrok III). Žalobce se odvolal. Rozhodnutím ze dne 10. 10. 2018 žalovaný drobně změnil výrok I rozhodnutí

městského úřadu a dále změnil výši uložené pokuty ve výroku II na 7 tis. Kč. Ve zbytku rozhodnutí potvrdil. Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou krajský soud shora označeným rozsudkem zamítl.

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Stěžovatel se v obecnosti ztotožňuje se skutkovými zjištěními. Pes, který byl usmrcen, však nebyl „německý ovčák“, jen připomínal psa plemene německý ovčák. Stěžovatel ho tedy v souladu s § 14 odst. 1 písm. e) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, mohl zastřelit. V tomto směru správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav věci. Správní orgány ani krajský soud se prý nevypořádaly s posudkem znalce JUDr. Hrabáka. Dále má stěžovatel za to, že z materiálové shody jím používaného střeliva a vzorku pěti fragmentů střely nalezené v těle psa nelze učinit žádný závěr. Lze důvodně pochybovat o tom, že psa usmrtil právě typ náboje, který používá stěžovatel. Krajský soud si v tomto směru měl vyžádat odbornou analýzu.

[4] Žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

[5] Kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Její důvodnost NSS posoudil v mezích rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] NSS předně upozorňuje, že v kasační stížnosti nelze obecně odkazovat na obsah podání ve správním řízení či na znění žaloby (srov. obecně závěry v rozsudku rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005-58, č. 835/2006 Sb. NSS). Stěžovatel musí v kasační stížnosti srozumitelně a konkrétně vysvětlit, v čem je rozsudek krajského soudu nesprávný, s jakými žalobními námitkami se soud nevypořádal, jaké konkrétní důkazní návrhy vyhodnotil nesprávně, dezinterpretoval či pominul. V poměrně stručné kasační stížnosti proto nelze jen obecně odkázat na (v podstatě) celou desetistránkovou žalobu. To by bylo možné např. tehdy, pokud by stěžovatel poukázal na konkrétní části žaloby, s nimiž se krajský soud nevypořádal (ke konkrétním odkazům viz dále). Nutno také dodat, že kvalita kasační stížnosti do značné míry předurčuje rozsah přezkumu rozhodnutí. Soud nemůže domýšlet argumenty, které stěžovatel v řízení neuvedl (srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS, bod 32).

[8] Rozhodnutí žalovaného ani rozsudek krajského soudu nejsou nepřezkoumatelné, jak se domnívá stěžovatel. Celému případu se tato rozhodnutí věnují důkladně a reagují na všechny hlavní stěžovatelovy argumenty.

[9] Podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona na ochranu zvířat proti týrání se fyzická osoba dopustí přestupku, pokud *usmrtí zvíře, aniž by byl naplněn důvod uvedený v § 5 odst. 2*. Podle § 5 odst. 1 cit. zákona nesmí nikdo bez důvodu usmrtit zvíře. Důvodem k usmrcení zvířete je *výkon práva myslivosti a rybářství podle zvláštních předpisů* [§ 5 odst. 2 písm. d) téhož zákona]. Zvláštním předpisem pak je zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti. Dle § 14 odst. 1 písm. e) tohoto zákona je myslivecká stráž oprávněna *usmrcovat v honitbě toulavé psy, kteří mimo vliv svého vedoucího ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení pronásledují zvěř; pokud je tato nemovitost umístěna na oploceném pozemku,*

pokračování

počítá se vzdálenost od jeho oplocení. Toto oprávnění se nevztahuje na psy ovčáckých a loveckých plemen (zvýraznění doplněno).

[10] Správní orgány tedy musely zjistit a zdůvodnit, zda stěžovatel (po právu) usmrtil toulavého psa, anebo zda (v rozporu s právem) usmrtil psa ovčáckého nebo loveckého plemene.

[11] Jak uvedeno shora, o tomto skutku nejprve vedly orgány činné v trestním řízení trestní stíhání stěžovatele. Stěžovatel je mysliveckým hospodářem Mysliveckého spolku Hirsštejn v pronajaté honitbě Lysá Hora. Dne 17. 12. 2016 stěžovatel podal u Policie ČR vysvětlení (*pozn. NSS: k „omezené“ použitelnosti úředních záznamů viz např. rozsudek ze dne 20. 8. 2020, čj. 2 As 425/2018-31, body 42 a 43 a tam cit. judikaturu; v nynějším případě však institut vysvětlení nenahrazoval výpověď obviněného, viz níže*). Stěžovatel se domníval, že jako myslivecký hospodář byl oprávněn volně pobíhajícího psa zastřelit. Podle něj zastřelený pes nebyl německý ovčák, ale kříženec. Poškozenému (majiteli psa) se prý nepřiznal. V přípisu ze dne 19. 12. 2016 stěžovatel upřesnil, že ve středu 14. 12. 2016 před setměním psa nezastřelil, jak původně tvrdil, ale pouze jej postřelil a následně nenašel. Při cestě do honitby zpozoroval volně pobíhajícího psa, který údajně honil dva kusy srnčího. Na psa vystřelil „z volné ruky“. Pes naznačil ránu (*pozn. NSS: zasažení střelou*), pak se srovnal a běžel směrem do Pivoně. Dne 14. 2. 2017 během podání vysvětlení pak stěžovatel uvedl, že tohoto psa již několikrát viděl pronásledovat zvěř. Na psa vystřelil. Pes „značil zásah“ a reagoval jako normální zvěř. Dne 21. 2. 2017 stěžovatel také na úřední záznam zopakoval, že psa postřelil a pak jej nedohledával. V e-mailu ze dne 28. 2. 2017 uvedl, že neměl tušení, že psa smrtelně postřelil. Dne 7. 3. 2017 zahájila Policie ČR trestní stíhání stěžovatele, který následně dne 23. 3. 2017 během výslechu potvrdil, že „*po psovi střílel, takže jestli se ten pes našel mrtvý a byl v něm jeden vstřel, tak musel být od [stěžovatele]*“; nějakým způsobem psa zasáhl a „*pes sebou při tom zásahu šklubnul*“. Stěžovatel si myslel, že psa jen „škrábnul“.

[12] Na žádost Policie ČR provedl MVDr. P., veterinář, vyšetření exhumovaného kadaveru (zdechliny) psa. Zjistil, že se jednalo o samce plemene německý ovčák o váze 35 kg ve velmi dobrém výživném stavu a kondici. Na levé straně našel vstřel do dutiny hrudní. Při RTG vyšetření zjistil roztržení střely na řádově stovku drobných fragmentů velikosti 1 – 4 mm, které se následkem roztržení o žebro rozptýlily v celé oblasti hrudní a břišní dutiny. Zvíře zemřelo na následek devastace vnitřních orgánů a s tím spojeným vnitřním krvácením, a to pravděpodobně okamžitě či ve velice krátkém časovém intervalu. MVDr. P. vyjmul z kadaveru psa 5 ks fragmentů střely o velikosti 2 až 3 mm, které odevzdal policii. Bc. Beníšek, který je soudním znalcem v oboru kynologie, zpracoval dne 21. 1. 2017 odborné vyjádření. Dle něj šlo o psa plemene německý ovčák barvy tmavě vlkošedé bez prokázaného původu. Pes nebyl tetován ani čipován. Pes byl ve velmi dobré fyzické kondici, měl pouze základní výchovu, tzn. že byl zvyklý na obojek a vodítko a byl určen ke střežení majitelova bydliště. Dle Bc. Beníška pozná i kynologický laik, že šlo o ovčácké plemeno psa. Cenu psa odhadl na 10 tis. Kč. Policie ČR nechala zpracovat také odborné vyjádření z oboru kriminalistika, odvětví balistika, dle něhož nejsou předložené úlomky střely způsobilé k individuální identifikaci. Nelze tedy jednoznačně prokázat, že střela byla vystřelena z vývrtu hlavně stěžovatelovy zbraně.

[13] Okresní soud v Domažlicích věc postoupil komisi pro projednání přestupků města Poběžovice, jelikož stíhaný skutek není trestným činem; mohl by však být posouzen jako přestupek (usnesení cit. v bodě [1] shora). Okresní soud uvedl, že z důkazů je zřejmé, že stěžovatel úmyslně usmrtil psa. Ovšem v tomto případě se trestní stíhání nejeví jako adekvátní, dle soudu postačuje odpovědnost dle jiných právních předpisů. Stížnost státního zástupce zamítl Krajský soud v Plzni (usnesení ze dne 22. 11. 2017, čj. 6 To 325/2017-261).

[14] Řízení dále pokračovalo u Městského úřadu Domažlice. Během ústního projednání přestupku dne 3. 4. 2018 stěžovatel zpochybnil, že skutek vůbec spáchal. Následně vypověděl, že na psa zamířil, vystřelil, pes sebou škubnul, což mohlo být i leknutím, a pak kolem něj proběhl po silnici směrem k Pivoni. Stěžovatel chtěl psa zastřelit, jelikož se domníval, že je v právu dle zákona o myslivosti. Nemyslí si, že psa usmrtil. Stěžovatel také předložil revizní znalecký posudek JUDr. Petra Hrabáka ze dne 15. 1. 2018, dle něhož Bc. Beníšek ve svých závěrech o plemenu psa pochybil, jelikož zastřelený pes měl i bílou srst. Nebyl tedy čistokrevným německým ovčákem, ale křížencem. K dotazu městského úřadu se vyjádřil předseda Českého klubu německých ovčáků, který 18. 4. 2018 sdělil, že v každém plemeni existuje variabilita znaků. Standardy připouštějí malé znaky bílé srsti, které ostatně má celá řada německých ovčáků s rodokmenem. Státní veterinární správa vydala dne 13. 3. 2018 odborné vyjádření, které je závazným stanoviskem dle § 149 odst. 1 správního řádu, dle něhož byl porušen zákaz usmrcení zvířete, jelikož nebyl dán důvod k jeho usmrcení. Toto závazné stanovisko později – na vyžádání žalovaného – také potvrdila.

[15] Na základě všech těchto skutečností správní orgány uznaly stěžovatele vinným ze spáchání přestupku dle § 27 odst. 1 písm. d) zákona na ochranu zvířat proti týrání.

[16] NSS předesílá, že Okresní soud v Domažlicích ani Krajský soud v Plzni, jako soudy v trestní věci ohledně totožného skutku, neměly pochyby o tom, že se skutek stal a že jej spáchal stěžovatel [srov. § 226 písm. a) a c) trestního řádu]. Důvody, proč tyto soudy nevyvodily trestní odpovědnost a věc postoupily správním orgánům, tkví v něčem jiném, a to v tzv. subsidiaritě trestní represe, respektive nedostatečné společenské škodlivosti skutku (v tomto případě § 12 odst. 2 trestního zákoníku ve spojení s § 171 odst. 1 trestního řádu). Soud vzal v potaz nepochybný díl odpovědnosti poškozeného, kterému pes opakovaně utíkal a bez jakéhokoliv dozoru se pohyboval v místech, kam má přístup široká veřejnost (houbaři, cyklisté, lidé na procházce apod.). S ohledem na spoluzavinění poškozeného a s vědomím, že stěžovateli bylo 77 let a že dosud nebyl soudně trestán, ani nebyl projednáván jeho přestupek, nekvalifikoval skutek jako trestný čin, ale věc postoupil správním orgánům k projednání eventuální odpovědnosti za přestupek.

[17] Výchozím předpokladem postoupení věci jinému orgánu dle § 171 odst. 1 trestního řádu je zjištění, že stíhaný skutek se stal, resp. že jej spáchal obviněný, avšak skutek není trestným činem, takže není dána pravomoc soudů k jeho projednání v trestním řízení. Dokazování provedené orgány činnými v trestním řízení a rovněž i skutkové závěry soudu v trestní věci ohledně totožného skutku jsou tedy významným zdrojem informací pro správní orgány, které následně vedou řízení o odpovědnosti za přestupek o témže skutku.

[18] V obecné rovině nebrání nic tomu, aby správní orgán, kterému věc postoupí orgán činný v trestním řízení, rozhodl v navazujícím řízení o odpovědnosti za přestupek právě na

pokračování

základě důkazů provedených v trestním řízení (rozsudek ze dne 27. 8. 2014, čj. 1 As 97/2014-29, bod 17). Pokud orgány činné v trestním řízení dostatečně zjistí skutkový stav věci, bylo by nevhodné a nadbytečné dokazovat stejné skutečnosti opětovně ve správním řízení. V nynější věci městský úřad přesto provedl vlastní dokazování, doplnil skutková zjištění (srov. bod [14] shora) a dospěl k totožnému závěru jako trestní soud, a to, že skutek (přestupek) se stal a spáchal ho stěžovatel.

[19] V kasační stížnosti se stěžovatel omezil jen na dva konkrétní a přípustné okruhy námitek, jednak co do prokázání, že zastřelený pes nebyl zákonem chráněným německým ovčákem, jednak ohledně toho, že existují pochybnosti, zda psa usmrtila jeho střela.

Plemeno zastřeleného psa

[20] Nedůvodná je námitka, že správní orgány řádně nezjistily, že zastřelený pes byl německým ovčákem. Všechny shromážděné důkazy svědčí o tom, že pes, kterého stěžovatel zastřelil, byl pes ovčáckého plemene, které chrání § 14 odst. 1 písm. e) zákona o myslivosti. To, že zastřelený pes byl německým ovčákem, rozhodně nestojí a nepadá s tvrzením jeho majitele. Závěr o plemeni zastřeleného psa je naopak dostatečně prokázán odborným vyjádřením Bc. Beníška, veterinární zprávou MVDr. P., vyjádřením prezidenta Českého klubu německých ovčáků, odborným vyjádřením Krajské veterinární správy, které potvrdila Ústřední veterinární správa. Shodně, tedy že se jednalo o německého ovčáka, se vyjádřili i policisté, kteří ohledávali místo spáchání skutku, resp. byli u exhumace psa na zahradě poškozeného. Minimálně Bc. Beníšek a MVDr. P., který kadaver psa ohledal a pitval, mají dostatečnou kvalifikaci, aby určili, o jaké plemeno psa se jednalo. Stěžovatel se tedy mylí, že závěr o plemeni psa nemá oporu ve skutkových zjištěních. Jeho výtku, že zastřelený pes jen připomínal německého ovčáka či tvrzení, že šlo o křížence, resp. psa neznámého původu, se nepotvrdily (viz shrnutí relevantních důkazů v bodech [12] a [14] shora).

[21] Na tom nic nemění ani závěry JUDr. Hrabáka, soudního znalce, který v revizním posudku ze dne 15. 1. 2018 sofistikovaně vyvracel zjištění Bc. B. Pro účely přestupku dle § 27 odst. 1 písm. d) zákona na ochranu zvířat proti týrání nebylo třeba žádné forenzní zkoumání původu psa po čtyři generace. Nebylo ani třeba přesně zjistit, jaký měl zastřelený pes genofond (podrobněji viz napadený rozsudek, bod 93). Správní orgány nepochybily, pokud stěžovatelem vnesený revizní znalecký posudek nevzaly v potaz. Nechyboval ani krajský soud, pokud tímto posudkem nedokazoval (viz bod 93 tamtéž). Závěry JUDr. Hrabáka se zjevně rozcházejí se zjištěními, které plynou ze všech ostatních důkazů. Jen pro úplnost lze dodat, že v přípisu ze dne 6. 8. 2020 (č. l. 52 spisu krajského soudu) žalovaný informoval krajský soud, že JUDr. Hrabák byl pro tento znalecký posudek pravomocně uznán vinným z přestupku dle § 25a zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících (rozhodnutí předsedy Krajského soudu v Ústí nad Labem čj. Spr. 2150/2018).

[22] NSS dodává, že sám stěžovatel ve svých sděleních přiznal, že na psa vystřelil za snížené viditelnosti. Pokud stěžovatel střelil na psa, který měl znaky plemene, jehož odstřel je zakázán, zcela jistě neprokázal náležitou míru opatrnosti, která byla nutná v pozici mysliveckého hospodáře (srov. usnesení ze dne 23. 9. 2015, sp. zn. 6 Tdo 1014/2015, v němž Nejvyšší soud řešil obdobný případ v rovině trestního práva).

[23] Letmý odkaz stěžovatele na nesprávnost výpočtu vzdálenosti střelby od nejbližší nemovitosti NSS neřešil, jelikož u usmrcení psa ovčáckého plemene je nerozhodná vzdálenost střelby od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení. Ostatně proto žalovaný změnil výrok I rozhodnutí městského úřadu (vypustil text „cca 147 m od oplocení nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení“).

Psa zabila střela ze stěžovatelovy zbraně

[24] V kasační stížnosti stěžovatel dále zpochybňuje závěr, že psa usmrtila střela z jeho zbraně, resp. že pes byl usmrcen právě typem náboje, který používal stěžovatel.

[25] NSS s touto námitkou nesouhlasí. NSS nepochybuje o tom, že psa zabila právě střela ze stěžovatelovy zbraně. Stěžovatel sám vypověděl, že na psa vystřelil, pes sebou po zásahu škubnul, a pokud byl v jeho těle jeden vstřel, trefil jej právě stěžovatel (protokol o výsledku obviněného ze dne 23. 3. 2017). Tento skutkový děj koresponduje s předchozími vysvětleními stěžovatele (podrobně bod [11] shora). To, že psa *usmrtil* právě stěžovatel, nebylo sporné po celou dobu řízení před orgány činnými v trestním řízení. Stěžovatel tuto skutkovou okolnost zpochybnil až v řízení o odpovědnosti za přestupek, kdy nově uvedl, že psa „možná ani netrefil“.

[26] Již jen tato poměrně důležitá změna tvrzení značně oslabuje stěžovatelovu důvěryhodnost. Náhlý obrat v tak jednoznačném typu tvrzení mu zejména nepomáhá prosadit nově prezentovanou verzi skutkového děje. NSS má ve shodě s krajským soudem za to, že řada důkazů (výslech stěžovatele, ohledání místa, odborná vyjádření stran zbraně a použitého střeliva, veterinární zpráva atd.), které na sebe logicky navazují, odpovídají stěžovatelem původně tvrzenému skutkovému ději. Naopak značně spekulativní je tvrzení, že psa mohly do stejného místa zasáhnout na levém boku dvě střely (jelikož na kadaveru psa byl nalezen jediný vstřel), přičemž psa neusmrtila stěžovatelova střela, ale právě „ta druhá“ střela vystřelená neznámým střelcem. V žalobě i v kasační stížnosti stěžovatel překrucuje závěry MVDr. P., pokud tvrdí, že po zásahu „jeho“ střelou měl pes okamžitě umřít, a ne běžet zpátky do Pivoně. Z veterinární zprávy MVDr. P. je zřejmé, že k úmrtí psa „došlo pravděpodobně okamžitě či ve velice krátkém časovém intervalu“. V rozporu s touto zprávou tedy není, že pes po zásahu stěžovatelovou střelou ještě kolem stěžovatele proběhl a krátce na to uhynul. NSS nevidí v těchto skutkových zjištěních žádné důvodné pochybnosti.

[27] Na odpovědnosti za přestupek nemůže nic změnit ani to, že se stěžovatel zabývá myslivostí celý život, že pracuje jako myslivecký hospodář či to, že se necítí být „bezmyslným střelcem na cokoli, co se v lese pohybuje“.

[28] Komplex námitek, v nichž stěžovatel rozvíjí úvahy o materiálu jím používaného střeliva či o typech devastace, které jím používané střelivo způsobí v tkáni, kterou zasáhne, je nepřipustný, neboť to stěžovatel neuvedl v žalobě, byť mu v tom nic nebránilo (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[29] S ohledem na výše uvedené NSS zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

pokračování

[30] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. března 2021

Zdenek Kühn v. r.
předseda senátu